

ת"ד 5266/01 - מדינת ישראל נגד ליאור יהלומי

בית משפט השלום לתעבורה בבאר שבע

ת"ד 12-01-5266 מדינת ישראל נ' יהלומי
בפני כב' הסגן נשיא דוד לנדרמן

בעניין: מדינת ישראל
המאשימה
נגד
ליאור יהלומי
הנאשמים

הכרעת דין

הנאשם הואשם בסדרה של עבירות המתייחסת לאירוע מיום 25.04.11 בו נטל הנאשם אופנוויל לא רשות הבעלים, מבלי שהוא מושר להנוהג כלל, בהיותו שיכור בכך ששתה משקאות אלכוהול ונמצאו בגופו שרידי סם חשיש, רכב על האופנוויל במדרכה, פגע בהולך רגל, שנפל ונפגע ובמוקם לעצור ולהישאר במקום כנדרש בחוק, עזב את המקום ונטש את האופנוויל מיד מבנה הרובנות באילת.

בمعנה לאישום הודה הנאשם בכל העבירות פרט לעונן גרימת חבלה להולך הרגל ובעיראת ה"הפקחה", תוך העלאת טיעון משפטי כי ביום"ש זה אינו מוסמך לדzon בעבירה השבל"ר, לפי סעיף 413 ג' (סיפה) לחוק העונשין.

ב"כ הנאשם טוען כי לפי ס' 25 (4) לפקודת התעבורה שופט תעבורה מוסמך לדzon בעבירה השבל"ר, לפי החוק לתיקון דיני העונשין (שימוש ברכב ללא רשות), תשכ"ד - 1964 להלן: "החיקוק המקורי" וכאשר חוק זה בוטל, וסעיף 25 (4) לא תוקן, אין סמכות לדzon בעבירה "שללא קיימת".

ב"כ המאשימה הפנה לסעיף 25 לחוק הפרשנות, תשמ"א - 1981 אשר מתייחס לפירושם של אזכורים זהה נוסחו: **"אזכור של חיקוק אחר - כוונתו לחיקוק המאושר כנוסחו בשעה שנזקקים לו, לרבות הוראות שנוסףו בו והוראות שבאו במקומו בחיקוק אחר."**

מדובר בטענה מקדמית של חוסר סמכות עניינית, אשר לפי סעיף 150 לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב] התשמ"ב - 1982 אמרור בית המשפט לדzon בטענה זו לאלתר, זולת אם ראה להשווות את מתן החלטתו לשלב אחר של המשפט.

במקרה דנן, קבעתי כי ההחלטה בטענה זו תינתן במסגרת הכרעת הדין.

הנני קובע כי יש לבימ"ש הסמכות לדzon בעבירה של השבל"ר, לפי ס' 413 ג' לחוק העונשין. הסעיף המקורי תוקן תחיליה

עמוד 1

לס' 401 לחוק העונשין בנוסח זהה ובתיקון מס' 32 לחוק העונשין תש"א - 1989 הוכנס בניסוחו הנוכחי לסיון - **"עבירות בקשר לרכב".**

(ראה הערת כב' השופט קדמי בספרו על הדין בפליליים - חוק העונשין חלק 2 עמ' 838).

מסתבר כי גם לא תוקן ס' 7(2) לחוק פיצויים לנפגעי תאונות דרכים תש"ה - 1975 שגਮ מכיל הפניה לסעיף האישום המקורי לפי החוק לתיקון דיני עונשין כאמור.

בדומה למקרה דין ב - ע"א 5773/95 נבלוטי נ. אבומנה ואח' (פ"ד"י נג (5) 542) בהסתמך על ס' 25 לחוק הפרשנות כאמור נקבע, כי ההפנייה מחייבת לחוק מקוונת לחוק המעודכן במועד הרלוונטי על כל השינויים שהובאו בו עד לאותו מועד וכי ס' 413 בוא במקום החיקוק המקורי. ברור לי כי המחוקק התכוון לתת לבימ"ש לטעורה הסמכות לדון נהגים ששימושו ברכב ללא רשות הבעלים, לרוב שגמ אין להם רשות הנהיגה, ולא ניתן ללמידה כי קיימת תכילת אחרת שאינה מתיישבת עם קביעה זו.

(ראה ס' 1 ו- 2 לחוק הפרשנות, התשמ"א - 1981).

לכן, אני דוחה את הטענה המקדמית של ב"כ הנאשם וקובע כי בימ"ש זה מוסマー לדון בעבירה, לפי ס' 413 (סעיףא) לחוק העונשין. ولكن, כאשר הנאשם מודה כי נטל את האופנו ללא רשות בעליו, אני מוצאת את הנאשם אשם בעבירה השבל"ר כפי שנטען בכתב האישום.

ג. הראיות

הפגיעה

ב"כ הנאשם טוען כי לא ניתן ללמידה מהתעודה הרפואיית של הולך הרגל (ת/1) כי נגרמו לו חבלות, ולפחות לא כפי שהעיד הולך הרגל. מנגד, טוען ב"כ המאשימה כי לפי התעודה כן נמצאו חבלות.

הולך הרגל (ע.ת. 1) העיד כי נחבל במצח וברגליים, לדבריו:

"אמרו לי לא לzech כדי שלא אגרום נזק, מד"א לך אותו. הייתה בבית החולים חצי שעה, במיין קיבליתי טיפול. רציתי כמה שיטור מהר לצאת מבית החולים. טיפולו לי ברגל, נתנו לי כדור הרגעה" (עמוד 17).

עד ראייה, ע.ת. 4 העיד כי לחבר שלו הוא פציעות ישות ואיilo לנאים, שעף מן האופנו, ירד לו דם.

ת/1 אכן מצביע על "아버지יות שטויות במצח שמאל ובעיניים תחתונות".

אלו מהוות "פגיעה" לכל דבר, אין בכך לסתור עדות הנאשם כי לא ירד לו דם. מעבר לנדרש, אוסף - כי לטעמי - מה שקבע זה מה שהיא בשטח ולא תוכן אישור רפואי שניית לאחר טיפול רפואי.

לכן, אני קובע כי הוכח יסוד "הפגיעה".

ההפקחה

סעיף 64 לפיקודת התעבורה קובע:

"**נווג רכב המעורב בתאונה שבה נפגע אדם, ולא עצר במקום התאונה, או קרוב לו ככל האפשר, כדי לעמוד על תוצאות התאונה, או עצר כאמור ולא הזעיק עוזה, דינו - מאסר 7 שנים.**

ב"כ הנאשם טוען כי הנאשם עצר את האופנוע במקומות התאונה או קרוב לו, ועמד על תוצאות התאונה.

ע.ת. 1 תיאר בבית המשפט את השתלשות האירועים, מרגע קרות התאונה ועד האירועים שהתרחשו לאחר התאונה כלהלן:

"נפלתי על המדרסה ולא יכולתי לזרז, אחרי זה הנאשם צעק עלי, לפי מה שאני זוכר וזהו, הוא צעק עלי: "AIR אתה הולך" אחרי זה הוא הלך, הייתי על המדרסה כשהוא פגע بي, הלכתי ישר על המדרסה. לא אמרתי לו כלום, לא יכולתי לדבר" (פרוטוקול מיום 14/12/14 עמוד 24 - 27).

בmeaning לשאלת הסניגור - מה עשה הנאשם לאחר שפגע במטלון וצעק עליו? השיב המטלון: "הוא הלך עם האופנוע" (פרוטוקול מיום 14/12/14 עמוד 17 שורות 7 - 8).

חיזוק לעדות המטלון ניתן למצאו בעדתו של העד שי חזן (ע.ת. 4) חברו של המטלון, אשר תיאר את התרחשויות האירועים כדלהלן:

"אביי עף כמה מטרים קדימה, באותו רגע הייתה בי שוק למחרי, חשבתי על חברי שלי מה קרה לו, ראיתי מה איתנו, הוא שכבר על הרצפה והוא הגיב לי. הוא שאל אותו מה קרה אמרתי לו נוג האופנוע נכנס בך ואז לא אשכח שהנוג אופנוע קם וצעק על חבר שלי איך אתה לא שם לב לאן אתה הולך ואני צעקי עליו איך אתה לא שם לב איך אתה נוג זה על מדרסה זהה להולכי רגל. הייתה עוד בחורה שלא קשורה אלינו שצעקה עליו "אייר אתה נושא". הוא התחיל ליכת. לקח את האופנוע והחל ליכת, אמרתי לו תחכה נזמין אמבולנס ומשטרה, הוא לא תיחס אליו ונסע לכיוון שהוא בא אולי חזר חזרה לפני מטה. לא ידעת מה לעשות, הודיעתי למשטרה על תאונת פגע וברוח..." (פרוטוקול מיום 14/04/13 עמוד 37 שורות 12 - 20).

בחקירה הנגידית - לשאלת הסניגור האם לטענתו הנאשם נסע על האופנוע ועזב את המקום בנסיעה, השיב העד: "אני משיב בהתחלה הולך כמה מטרים עם האופנוע וצלע קצר, ונסע על המדרסה חזרה" (פרוטוקול מיום 14/04/13 עמוד 38 שורות 14 - 15).

לשאלה - יש עדנה אובייקטיבית שאומרת שה הנאשם לא הצליח להניע את האופנוע והולך משם ברגל "אני משיב הולך כמה מטרים עם האופנוע ואז נסע על המדרסה איזה 100 מ' בערך ואז ירד לכביש" (פרוטוקול מיום 14/04/13 עמוד 38).

עמוד 3

עליה - איפוא - כי העד ביקש מהנאשם להמתין במקום לצורך הזמן אמבולנס ומשטרה, אולם הוא בחר לעזוב את המקום.

ע.ת. 2 הייתה עדת ראייה, שהובאה לעדות בבית המשפט אחרי שהוצאה נגדה צו הבאہ. ניכר היה כי אינה מעוניינת להעיד בפני בימ"ש. למשך שס"מ 12 שנות לימוד, משרתת כח"לית בשירות חובה, ללא כל בעיות בריאותיות נראות לעין, היה תמורה ביותר חוסר הזיכרון המוחלט לכל פרט התאונה, פרט לאישורה שאכן מסרה עדות על האירוע במשטרה. בהודעתה בחקירה (ת/4) תיארה האירוע כדלקמן:

"**הבחןתי ברוכב אופנו שנוסע על המדרכה ובא ממול להולך הרجل, ראיתי שהולך הרجل הולך עם ראש למטה וכנראה לא הבין באופנו שבא ממול ורוכב האופנו פגע בהולך הרجل, שניהם נפלו על הרצפה, רוכב האופנו קם והתחיל לצעוק על הולך הרجل שיטכל איך הוא הולך וניסה להתנייע את האופנו, לא הצליח והתחיל ללכט אותו ברגל כלפי מטה. הולך הרجل נשאר לשבת על הרצפה המומ ואנחנו הזמן אמבולנס. נגמונית שעבר במקומות אמר לי שהוא הספיק לרשום את מספר האופנו ונתן לי פתק עם המספר ואת המספר הזה דיווחתי למשטרה.**"

לשאלת החוקר - האם את יכולה להעיר משך כמה זמן נשאר רוכב האופנו באותו מקום מרגע התאונה ועד שעדב את המקום? השיבה העדיה: "**אני מעריכה שדקה, דקה וחצי, לא הסתפקתי לדבר אליו, אמרתי לחברה שלו שהוא בורת והוא חשבה שהוא רק בודק את האופנו**" (ש' 21).

לשאלת החוקר, הסבירה כי "חזר חזרה מאיפה שהגיע".

במצב עניינים זה, נוכחות התרשומות מהעדה במהלך הופעתה בבית המשפט, הנני בוחר להעדיף את אמרתה במשטרה על עדותה בבית המשפט והכל בהתאם להוראות ס' 10 (ג) לפקודת הראות [נוסח חדש] תשל"א - 1971.

עדות הנאשם

בהודעתו הראשונה (ת/2) לא זכר הנאשם כלל פרטי המקרה, לא יודע מה קרה, רק זכר כי נפל עם האופנו, אין לו מושג איפה השאיר את האופנו ומודה כי שיקר לשוטרים בביה"ח כאשר סיפר כי נפגע שנפל מאופניים.

אח"כ בהודעתו השנייה (ת/3) "נזכר" כי ראה כי כלו דם על הקטנו, וכאשר לא הניע, הילך אליו ברגל עד שהתעיף וכי **"הוא רק רוצה כסף כי לא הייתה עליו ש:right;"**.

בעודתו בימ"ש העלה לראשונה גרסה נוספת כי חברי של הולך הרجل לא רצו שיתקרב והדפו אותו משם ... **"ואני גם הייתי לחוץ ופחדתי מכל מה שקרה ואיך שזה התגלגל, ראיתי שהם מתקשרים להזמן לו עזרה, באתי ללכט לשם כי לא רציתי שייהי בעיות "** (עמ' 49).

במהלך חקירתו הנגדית נתקבלו תשובות תМОHOות ומתחמקות בכל הקשור להעדר זיכרן החלקי לגבי פרטים מהותיים של האירוע. לטענות, היה מאי לחוץ וכי **"יש משטרה אני לא מתפרק כמו שצירך"** ולאט לאט נזכר בפרטיו האירוע.

אין לנו הסבר מדוע לא סיפר לחוקר בחקירתו כי עזב את המקום כי "היה לחוץ". תמורה איך סובל הנאשם מחוسر זיכרון לגבי פרטי התאונה עצמה אבל כן זוכר מה שהוא עשה אחרי התאונה. הוא עדין טוען כי "לא ברוחתי, כשראייתי שיש שם בלאן ומציעיים לו עזרה אז הילכתית" (עמ' 52).

ברור - איפוא - מכל שלל תשובותיו כי הנאשם לא עמד על תוצאות התאונה, לא העזיק כוחות הצלחה ולא עשה מה שנדרש ממנו לפי החוק.

יש להוסיף כי המלה "בריחה" או אפילו "עדיבה" אינה מופיעה בסעיף החוק שמחיבים את הנאשם "לעצור במקום כדי לעמוד על תוצאות התאונה", אין כל איזכור לגבי אופן עדיבת המקום.

ב"כ הנאשם טען בסיכון, כי הנאשם עמד בדרישות החוק בנוגע לעבירות ההפקרה. הנאשם ניגש ברגל לעבר הולן הרgel במטרה לצעוק או לא לצעוק, ראה שהו בהכרה מלאה וישוב על הרצפה ללא סימני דם, הבין שחבריו של המתлон מזעיקים עזרה וכשהcame הפנה אליו מחבריו של המתلون, חשש לביטחון שלו ועזב את המקום ברגל.

לכן, סביר הוא כי הנאשם עמד על תוצאות התאונה כאשר הבחן שהמתلون בהכרה מלאה, אף הבחן באחרים מזעיקים עזרה, ורק מחשש לחיו עזב את המקום.

ב-ע"פ 9628 בת אל שרעבי נגד מדינת ישראל (פורסם באתר בית המשפט העליון) הרחיב בית המשפט העליון על תכליתה של עבירות "ההפקרה":

"נקודות המוצא לדין בקשריה זו תtabפס על תכלית עבירות ההפקרה; נוכחות תכליתה של הנורמה תיבחן, בהמשך הדברים, השאלה, האם התנהגותה של המעוררת נכנסת בגדר העבירה האמורה (לשימוש בפרשנות תכליתית במסגרת המשפט הפלילי ראו: ע"פ 96/96 6696 כהנא נ' מדינת ישראל, פ"ד נג (1) 535, 590 (1998); עיננו: אהרן ברק "על פרשנות של הוראה פלילתית" מחקרים משפט י" 347 (2002)).

תכליתה של עבירות ההפקרה נידונה בעבר בפסקה במספר מקרים (ראו: ע"פ 7159/98 מדינת ישראל נגד פלוני, פ"ד נג (2) 644, 632 (1999); ע"פ 1977/05 גולה נגד מדינת ישראל (פורסם בנבו) 2.11.2006 להלן: פרשנת גולה,

בפסקה 19; ע"פ 5000/08 סומר נ' מדינת ישראל (פורסם בנבו) 22.03.2009 (להלן: "פרשנת סומר") בפסקה 10); ע"פ 2247/10 ימיני נ' מדינת ישראל (פורסם בנבו) 12/1/2011 (להלן: "פרשנת ימיני"). בפרשנות אלה קבע בית המשפט כי עבירות ההפקרה משרתת מטרת מרכזית אחת, ולצדיה שתי מטרות משנה:

א) המטרה הראשונית - העבירה מבטיחה כי תינתן עזרה מיידית לנפגע בתאונה וזאת על מנת לשמור על גופו ועל חייו של הנפגע.

ב) מטרות המשנה -

1. העבירה מכוונת למניע מנעה מלהתחמק מאחריותו לתאונה.

2. עבירות ההפקרה מקלה על יכולתן של רשויות אכיפת החוק לברר כיצד נגרמה תאונת הדרכים וכי אחראי

עינינו הרואות כי עבירות ההפקרת איננה מתמיצה בהושטת עזרה רפואית לנפגע. בהקשר זה חשוב להעיר כי לעבירות ההפקרת שורשים בתורת המוסר, מהם היא יונקת, וכך נפסק בהקשר זה "[UBEIRAT HAPFKERAH]" نوعדה לען במשפט את החובגה המוסרית הchallenge על אדם המעורב באירוע פוגعني לסייע לחולתו שנפגע, לדאוג לשלוומו ולהציל את חייו" (ראו: פרשת סומר, בפסקה 10). משמעות הדברים כי המטריה הנורמטיבית שפורשת עבירות ההפקרת חוויגת, מעצם טבעה, מן הצורך הרפואי הצר (וזאת - מבלילו להמעיט בחשיבותו של צורך זה), והיא מחייב עצמה על מכלול התנヘגותו של הנג המעורב בתאונת, לאחר רגע הפגעה.

בתוך כך, המוצופה מן הנג הוא, בראש ובראשונה, לעזרו את רכבו לאחר התאונת (ואף להימנע מלהימלט בריגל מקום התאונת - ראו: רע"פ 10212/04 מן' מדינת ישראל (פורסם בנובו) 5.1.2005 (להלן פרשת סומר ממקומ התאונת) אך בכך לא מסתיימת חובתו המשפטית של הנג המעורב בתאונת; עליו לקחת אחריות לאירוע שבו הוא היה מעורב, ואחריות זו ממשועותה, בין היתר, הישארות במקום התאונת, עד למיצוי הליכי הבירור על ידי גורמי הרפואה ונציגי אכיפת החוק).

כאמור, אף שהתכלויות של העבירה המנווית בפסקה 12 (ב) שלעיל הוגדרו בעבר כ"משניות" לתקילת המרכזית, הרי שאין הן זניחות, וניתן לומר כי המחוקק הקדיש גם להן מחשבה מפורשת במסגרת חוקיקת הסעיף. ראייה לכך ניתן למצוא בין היתר, בדברי ההסבר להצעת התקיקון לפוקודה,

במסגרתה הוספה עבירות ההפקרת - שם נאמר כי העבירה نوعדה להילחם בו: "פיתוי העומד בפני הנג שגורם לתאונת, להימלט ולמנוע הענטתו על העבירה שגרמה לתאונת" (ראוי הצעת חוק לתיקון פקודת התעבורה (טס' 3), התשכ"ד 1964, ה"ח הממשלת 290, 295. יצוין כי הדברים נאמרו ביחס לתאונות בהן לא נ吃亏 במקום עדי ראייה, אך ברוי כי היפוי האמור קיים גם מקום בו הנג המעורב בתאונת לא זהה על ידי אנשים הנמצאים במקום). בנוסף להתייחסותו המפורשת של המחוקק, גם בית משפט זה קבע כי אין לראות בתקילת ה"רפואה" כמוצה לעניין עבירות ההפקרת. כן, לדוגמה העיר השופט י' עמית בנושא זה בפרשת ימיני כדלקמן:

"יש מקום לחזק את תקלית העבירה [של עבירות ההפקרת] ולצדיה של תקלית העזרה והסיע לנפגע להוסיף תקלית מפורשת שעוניינה גם מניעת בריחה והימלטות כתכליות העומדות בפני עצמן" (ראו: שם, פסקה 69; הוספה והדגשה לא במקור - ח"מ).

הנה כי כן, עבירות ההפקרת פורשה בעבר - ובצדק - כמצו שדורשת לקיחת אחריות ברובד המשפטי והמוסרי, ביחד עם מתן סיוע ברובד הרפואי.

עוד נקבע בע"פ 10212/04 חיים מן נ. מ"י כי : - "ברוי, איפוא, כי אין די בעצרה קינטיית העיקר כפי שנקבע הוא במטרת העוצרה ולא עצם העצרה במובנה הטכנית".

הנאשם גם לא התקשר למשטרה אודוט התאונת, ואף שיקר בהגעת השוטרים אליו בבית החולים.

מכל המובא לעיל אני דוחה את גרסת הנאשם לגבי נימוקיו לעזיבת המקום כבלתי מהימנה בעיל.

גם אם אכן צעקו עלי, בין במטרה שיישאר במקום ובין בשל פגיעתו בהולך الرجل, מה הוא צופה שייעשו כאשר הוא פגע בהולך רجل שמהלך לתומו על המדרכה?

אני קובע, כי יחד עם הודהתו באישומים הנוספים, הוכחו כל היסודות של יתר העבירות, בהן כפר הנאשם כאמור וכן אני מרשיע את הנאשם בכל העבירות המיוחסות לו בתיק זה.

ניתנה היום, כ"ח שבט תשע"ד, 29 ינואר 2014, במעמד הצדדים